

K 34.
Enok Hovland, Stoughton.

Målet til Enok Hovland er ikkje Bjerkreimsmål, endå Enok er fødd og oppvaksen i Bjerkreim. Det er reint jærsk både i tonefall, morfologi og i minsto for ein stor del i det fonematiske systemet. Det må vel ~~komma~~ skuldast påverknad frå kona, som var frå Høle. Bjerkreimsmålet har: mykje i tonefallet som verkar litt framandsleg på jærbuen; eit konsonantsystem serleg karakterisert ved sterkt postaspirerte fortess i inn- og utljud; skilnad på lint og sterkt fem. def. i substantiv (endingar -o og -æ); -æ i def. n. pl. Alt dette vantar hjå Hovland.

Siste delen av denne teksten (frå s. 2, midten) er avskriven mykje seinare enn fyrste delen, og dette har ført til fleire inkonsvensar i stavemåten, som berre er tilnærma fonematiske og såleis berre må ~~kjøm~~ takast som ei hjelperåd til å skjøna innhaldet av opptaket.

kkj = ttj = tṣ

ɛi = ei = εi

ddj = ggj = dj

(men ɛ ~ e)

ng = ɳ eller ɲɲ

~~EMME~~ öy er mest skrive øy

nk = ɳk

(men ð ~ ø)

o i endingar = ō

ə er skrive e

Apostrof er i forteljinga om Mjødne-Per ~~HEIME~~ brukta "etymologisk"; seinare er det brukt for å merkja stavingberande konsonant der dette er naudsynt (i Hovland sitt mål kan det ikkje, som ofte i Bjerkreimsmålet, vera tvil om at eit ord som bjöddn er to stavingar).

Tonelag og vokallengd er berre merkt i nokre få høve.

Enök Hovland, Stoughton.

m n han mj dneper va 'kje  n - d  va  n mann s j kk vilt  pp 
 1. fjudle  m vinteren - i sn en. (Heime i Norge alts ?) ja.   s 
 k mm an 'kje heim m n s  visst'an 'kje or av f r ll'an k mm udn-
 f re hie te  n bj ddn.   d r st kk an s skrekkele atte han t ngte
 n  va d  g en, t ngte bj ddn ville dr ban.   s  sto an   sjyngde
 p  an,   s  mofte bj ddn s g - litt ser - p  - i l go si. jaja
 d  s g an d  atte sko an g  d r ifr , s  ser du d  atte han va
 g en ligav ll, ~~xxxxx~~ f r han - visste inkje greie p  n gen ting d ,
 f r d  k mm sn st rm   sn tjokna.   d  bj ddn jore d , d  t ngt'an
 mon  g sko t ra g  te an.   s j kk an inni hie   lagde s g attem 
 2. an.   d  an hadde lakt s g s  kj m'an m  labben  ss  ville je an,
 m  labben sin. nei han konn'ikkje (konne'kje) d . jaja s  l g
 an rolige.   han l g m  bj ddn heila n tto, te dajen k mm.   d 
 va d  g tt ver,   d  han k mm d  - reiste ifr  bj ddn, akkoratt
 s  an sko lift fr  et aent hus, jor'an inkje n ge vont,   d  an
 sko sj  d  va an 'kje s sv rt langt ifr  f lk.  ss  f rtalde dei
 kor bj ddn l g  ss  va an m   ss  sko dr ba bj ddn. de va  n
 heile del i fl kken.   snart s  bj ddn s g at fl kken k mm, s 
 va an s  kvikke te springa rett i fl kken   triva d nn ma'n,   s 
 bara helt an f re s g,   dei j kk ront   ville sjoda.   an ~~bij nn~~
 mj dneper va st rke s  atte n r bj ddn . . . bagf dnne,
 3. s  kv lvd'an an p  ryddjen, mange g nje. m n p  r estn kl mde
 bj ddn an s  hart atte - n  m  de sjoda f r n  dr b'an m g ligav l
 sa'an.   s  skaut di,   s- tr fte bj ddn m n inkje dreb an. s 
 tog bj ddn hann ~~m n~~ m  s g  ss  rolde s g udf re et fj ddl. m n
 s  va der s  m je ser du - ongtre, s nn - r nninga, s  han blei
 hangane m  sama bj ddn rolde, s  slept'an taje i an,   han rolde

udøve å slo s̄eg ihel, m̄en han blei hangane der n̄ettåp åppi tåppen.
å han far haure på ~~███████████~~ han fårtalde de sjøl, får han va
ifrå sirdal, å så sko di te stavanger, så måtte di fara så langt,
ifrå sirdalen øve dei lange heiane, atte d̄e va v̄el ei daksreisa
4. på sji. då hadd'an ittesian knu - knu - bjøddn knust'an så atte
han blei aldre helsige meir. m̄en far haure på han fårtalde d̄e.
å eg tikkje eg ~~███████████~~ - aldri får eg fre i samvittédn sian, at
eg va så - han sko bjørga live mitt, åsså sko eg vera m̄e åsså vilja
drøban, n̄ettåp dajen ittepå. så d̄e va inkje fārmøje åm'an hadde
reve meg i fille, sei'an. å han blei aldre helsige meir, han - an
va så passa i fleirne år, ~~████~~ m̄e d̄e atte han va åppe å jekk å konne
jøra litt, m̄en han føkk alre hølso meir, får han blei så knuste.

(Kor gamal var du den fyrste gongen du reiste til Amerika?)

eg va ront - eg trur de va attn år (Reiste du
5. åleine då?) nei, då reiste me fira. å han peder bror min han va haima,
kåm an heim åm haustn åsså - åsså liktan s̄eg' inkje, an totte d̄e va
tje någe te leva på dn mådn, så reiste me øve her då, å han - ei
syster mi så va 'jifte, å han va i sjikago hann åg, så me føldest fira
dørte, te ei døtter nas. (Kor lenge var det du var der den fyrste
gongen då?) eg va der fømm år. de va far å mor så lakte meg heim ijen.
får d̄e atte di - de va så store gar, å når d̄e: ~~███████████~~ di reiste -
så reiste , di va to itte når me: va reiste. dei va nåksi
småe, dn eine hadde - vattje - di vattje komfermerte någen av di.
6. d̄e va di to minste så va itte då. åsså skreiv an heim atte, atte
ein måtte kåma heim elle måtte han selja, får di konne tje s- følja
m̄e: veit du, å mor blei sjuglege au bau hann
hondre dala ~~████████~~ vist an ville reisa i minn plass.
nei seian, du har inkje meir elle ei sjøl å ei sjurta te syda får,
seian. m̄en d̄e e endå vørre får ~~████~~ m̄e:g, får nå har eg fått tjøring

å ein onje, seian, åg. dø e minst føre får dø:g, men når du: intje liga døg kan du kåma 'atte, seiøg (for *seian?), jo - ja så 'jorøg dø:, men - øg tvilte på åm me - ~~men~~ tengte me sølde, å atte me -

atte me sko ta far å mor mæ: åsse, sko me tjøba ~~men~~ øn farm så di konne få leva på, men mor va umulege. å øg

7. leve alre øve sjøen, seiu, får hu blei sjøsjuge bara ifrå dirdal te stavanger. jau dø: jøre du ~~men~~ røktikt søie øg, men nei, dø: villu alre jøra. så va der ein så ville tjøba høvlann, hadde vore heiøjdar i 'adle si 'ti 'hølste, før an blei bonne. men - så ville tje hu, så seiøg dø: 'mæ:an, konne du tje et år te, så øg konne få øvetølja mor. ja så 'joran dø:, han tog 'atte sama heio, å då åm haustn åre ittepå, an va førige ~~men~~ mæ dø:, då kåmm an. akkorat då helt me te å pløydde, haustpløydde, to høsta,

. . å seian - seiøg dø når me 'jøkk-nå heim, så - för hann spure, åm dø: atte - så seiøg nå:, hittje (= he ittje) vorte någe ennå, seie øg. å me kåmm - når me jøkk heim, så seie øg

8. mæ far nå ska me prøva mor åm dæ atte hu ø ganske umulege, seia dø me sølde . ja så jore me dø, me laug for na. å bøst dø va vistøg tje ore av förel øg såg dø ~~ø~~ rann store tåre ne-itte tjøgane nas. så får øg 'hølle vær(a) itte aleina då s(a u), mæ grådn i halsn. akkorat så di sætte øn sting i 'jøno bryste på mæg. då svartøg nei mor du skattje torva vær(a) itte aleina seiøg, me skattje sølia . å då klarna u åpp sjynt snart. men - på røstn, så - ein vinter, då ~~men~~ 'dø-u, så - ja hu låg ei stonn, mn - men me hadde men så va dø øn kvøll me hadde lakt åsse å såbna, så ropte far, å då villu plønt framm

9. or sørjo å steig or sørjo, åsså - vattje øt øteg øll to så - sætt,? u på øn bønk der atte 'mæ å så dø-u mæ øn gång. då va dø lønje då

konne me ~~ittje~~ ittje få selja. m'tengte me 'sko s~~el~~ja. då hadde hann
reist på austlanne å tjøpt s~~eg~~ en farm attem~~e~~ trånnj- nei - ja nå
gløy- he eg gløymt plassn, før der va 'mangen så reiste ifrå bjørkei
å bårt der - på austlanne. så

brokte (prøfte?) me te hyra hyrejente te stedla huse m~~en~~ d~~e~~ såg
eg ville intje gå på någe vis. m~~en~~ - så f~~ekk~~ me s~~el~~ja havlan på
restn, en så kåm heim. å så va der en gar der, heit(te) tjyllevig
10. attem~~e~~ sannes, så va på - kon'ku:rs, d~~e~~ va då me leidde der på ~~a~~
austrått, d~~en~~ farmen der. åsså j~~ekk~~ eg der te m~~å~~ssidjen (Mossige
propr.), d~~e~~ va så'n te gruda, 'linsmann gruda. å hann va innvikla,
k(au)sjo'nert så m~~ø~~dje. å så va der enn så arbe(i)dde på t~~e~~glevertje,
enn tor austrått. så va me: enige åm prøs på havlann å alt, før d~~å~~k-
teren sae du tåre tje d~~en~~ne leire - loften. så seian tjeme 'ann
11. på åm du liga d~~e~~, si di kadla d~~e~~ en 'bygde gar. såseie eg
me vil liga b~~est~~, leve på en gar så ~~e~~ mange mann i. så ryg
du uklart åm - åm - åm egg å - hønso tjeme te ena'n å legge egg på
enna'n. m~~en~~ eg sko liga d~~e~~. ja så høvde d~~e~~ ittje eg t~~jy~~pte d~~e~~: , før
de va sikkert at hann sko fyljasse heim å me sko skriva. å d~~a~~ e:g
kåmm åm mårån'n ijenn, då hadde - va an så därlege d~~å~~kteren sae an
måtte tje ta ud. då: va de at , å eg kåm heim
å intje hadde finje s~~elt~~ ell någe sko di
d~~e~~: dei
nåkfå veda ~~m~~indmen så t~~eng~~te på å tjøban, før me hadde je-e 'samen
på skuln, m~~en~~ me hadde vore v~~e~~t du, te:n~~e~~ (tje:n~~e~~)
sjå linsma'n i bjørkrei. ja så j~~ekk~~ eg ne en gång, me sko - måtte
gå alt te bjørkrei (her gardsnamn; kyrkjestaden) itte'me:ln, påstn.
å då trøft~~e~~g an på 'rå:dn. å me hadde age'dert åm prisn, men - å så
ståpte me ei lido ston, an sko t~~igra~~ heim et lass. å linsma'n hann
12. hadde vore mitt i so:kno på en kom'sjon di kalte. an laud alti j~~era~~
d~~e~~:. m~~en~~ så seian d~~e~~: alte - eg må te bjørkrei itte påstn, før eg

heila øvra bygdo, både 'veen å spesdal, å konne tje stort bera så mødje åm ~~gångene~~ gânjen. men då tjørte ø:g. ja då kann ø:(g ta lasse, dø ø så 'nærre atte - ø:g tjøme heim atte før'l du tjøme men på røstn seiøg dø: - ja øg trur du får ~~hjemme~~ hølste få dø seiøg

der øg he lift - groddåpp. ja så - an mø møg, å då me kåmm te^l vidjeså så te dø atte linsma'n sko skriva ~~z~~ tjøbe-kontrakto (-n?). mn ~~k~~ kassslag^l seie du ~~minnen~~ seie hann,

(Resten av denne plata er sers vand å skjøna, og det er berre stykkevis det let seg gjera å få samanhang i forteljinga)